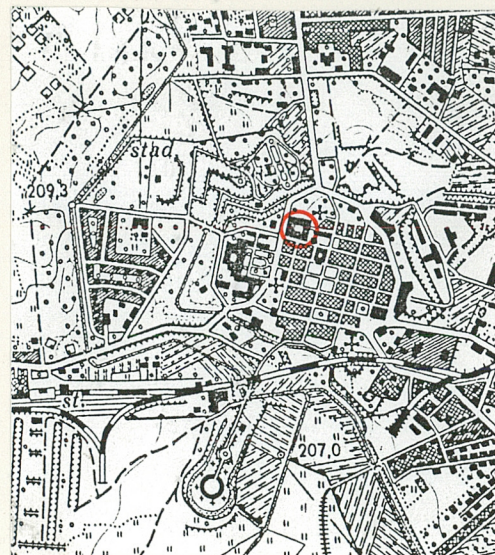

1. Obiekt **AKADEMIA ZAMOJSKA OB.LICEUM OGOLNOKSZT.LM.JANA
ZAMOYSKIEGO , CENTRUM SZKOLENIA USTAWICZNEGO**

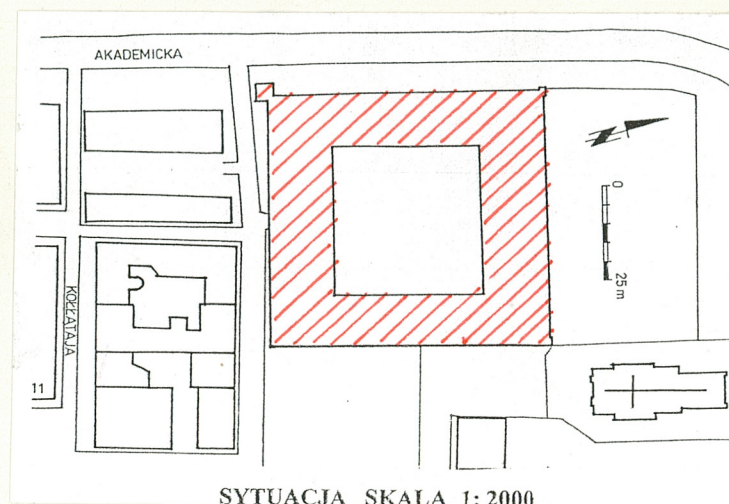
2. Czas powstania
1593 skrzydło wsch.
1639-48 czworobok
1752-65, 1824

3. Miejscowość
ZAMOŚĆ

11. Zdjęcia, rzut, przekrój, sytuacja, orientacja

ORIENTACJA SKALA 1 : 25 000

SYTUACJA SKALA 1:2000

4. Adres
**22-400 Zamość
ul.Akademicka**

nr hipoteczny

lub. ewid. gruntów

5. Przynależność administracyjna

województwo **zamojskie**

gmina

6. Poprzednie nazwy miejscowości

7. Przynależność administracyjna
przed 1 VI 1975

województwo **lubelskie**

powiat **zamojski**

8. Właściciel i jego adres

Skarb Państwa

9. Użytkownik i jego adres

**Kuratorium Oświaty i Wychowania
Zamość, ul.Lwowska 19.**

10. Rejestr zabytków

Nr **301/1984** data **24.10.1984**

Akademia otwarta została w 1594r. przez Jana Zamoyskiego przy czynnej współpracy nadwornego poety Szymona Szymonowicza, zwanego Simonidesem. Tenże przyczynił się do równoczesnego uruchomienia sławnej drukarni, w której powstała z okazji uroczystej inauguracji uczelni /5 III 1595/ - "Odezwa do Polaków" ze słowami: "Takie są rzeczypospolite jakie ich młodzieży chowanie". Utworzone zostały 3 wydziały: filozoficzny, prawniczy i medyczny. Akademia działała w połączeniu organizacyjno-prawnym z kolegiatą. Pierwszym rektorem został Melchior Stefanides. Obecny czworoboczny gmach z wewnętrznym dziedzińcem powstał w l. 1639-48 z fundacji Tomasza i Katarzyny z Ostrogskich Zamoyskich w/g proj. inż. Andrea dell' Aqua. Oprócz sal wykładowych, gmach mieścił bibliotekę, kaplicę, bursę i mieszkania dla profesorów. Wczesnobarokowe rozplanowanie gmachu, odznaczające się osiowością i ścisłą symetrią, z krzyżowym układem komunikacyjnym, stanowi wzorcowy, wybitny przykład rozwiązania budowli uniwersyteckiej, nawiązujący do budownictwa jezuickiego.

Sytuacja: Obiekt położony jest w pn. zach. części miasta u zbiegu ulic Akademickiej i Pereca. Od wsch. sąsiaduje z Rynkiem Solnym i kość. poreformackim; od zach. powiązany jest osiowo ze Starą Bramą Lubelską. Stanowi także element urbanistyczny w większej skali, uwzględniającej powiązanie z Pałacem Zamoyskich i kolegiatą, położoną na przeciwległym ramieniu układu.

Materiał i konstrukcja: Budynek murowany, obustronnie otynkowany. Pokrycie dwuspadowego dachu o konstrukcji krokwiowo-płatwiowej z blachy w arkuszach. Sklepienia krzyżowe i kolebkowe. Stropy z fasetami. Schody jednobiegowe. Okna i drzwi prostokątne ze stylizowaną stolarką współczesną; przejazdy przekryte półkoliście; także ślady po zamurowanych arkadach w dziedzińcu. Posadzki z terrakoty i płytek PCV.

Rzut: Zbliżony do kwadratu, z wewnętrznym dziedzińcem. Od pn. niewielka kwadratowa przybudówka. Dyspozycja wnętrza - z tendencją do symetrii, osiowości, z krzyżowym układem komunikacyjnym. Skrzydła rozwiązane w pryncypiach analogicznie parami: wsch. i zach. - dwutraktowe, pn. i pd. - trzytraktowe ze sklepieniami krzyżującymi się korytarzami, biegnącymi wzdłuż osi podłużnych i poprzecznych. Przy narożu pd. zach. masywna skarpa.

Bryła: Regularna, dwukondygnacyjna, czworoboczna, z niskim dachem, w którym pojedyncze facjaty, częściowe podpiwniczenie pod skrzydłem wsch.

Elewacje: Analogiczne. Dwukondygnacyjne, flankowane wielkoporządkowymi pilastrami umieszczonymi przy narożach, rozczłonkowane profilowanym gzymsem działowym, zwieńczone gzymsem koronującym. Osie pionowe wyznaczone otworami okiennymi i wejściowymi. Analogiczne okna posiadają profilowane podokienniki. Farsada zachodnia zaakcentowana portalem z napisem na wysokości nadproża: "ACADEMIA ZAMOSCENSIS MDXCIV-MDCCLXXXIV". Tu również tablice ku czci Sz. Szymonowicza i M. Rataja. Przybudówka posiada elewacje rozwiązane pendant gmachu głównego, jedno - i dwuosiowe.

Wnętrze: Układ pomieszczeń w amfiladzie, z korytarzami komunikacyjnymi, obiegającymi pierwotnie całe wnętrza, obecnie podzielonym ściankami w obrębie dwutraktowych skrzydeł wsch. i zach;

14. Kubatura

21900 m³

15. Powierzchnia użytkowa

2530 m³

16. Przeznaczenie pierwotne

Akademia

17. Użytkowanie obecne

Placówka szkolna

18. Prace budowlane i konserwatorskie, ich przebieg i dokumentacja (po 1945 r.)

Po II wojnie św. przeprowadzono wielokrotne remonty: 1958, 1978, 1984.

W 1.40 przebudowany został portal od strony ul. Akademickiej wg proj. A. Klimek. Również w 1 poł. bież. roku przeprowadzono prace elewacyjne oraz remont bieżący wnętrza.

19. Stan zachowania (fundamenty, ściany zewnętrzne, ściany wewnętrzne, sklepienia, stropy, konstrukcje dachowe, pokrycie dachu, wyposażenie i instalacje)

Ogólny stan techniczny obiektu dobry, jakkolwiek widoczne są ślady zawilgoceń w obrębie wszystkich elewacji na wysokości przyziemia. Nie jest uporządkowane otoczenie obiektu od strony wsch. i pn.

20. Najpilniejsze postulaty konserwatorskie

- Obiekt nie wymaga pilnej interwencji konserwatorskiej
- Jako program maksimum należałoby rozebrać parterową przybudówkę od pn., jak również udrożnić w skrzydle pn. wyjście na dziedziniec.
- wskazane byłoby umieszczenie w obiekcie tablicy informującej o jego chlubnej przeszłości oraz makiety obrazującej stan z k. XVI w.

21. Akta archiwalne i źródła ikonograficzne (rodzaj, numer i miejsce przechowywania)

22. Bibliografia

S. Herbst, J. Zachwatowicz, Twierdza Zamość W-wa 1936
A. Kędziora, Dawna architektura i Budownictwo Zamościa,
Zamość 1980
J. Kowalczyk, Zamość, Przewodnik, W-wa 1995, Zabytki Architek-
tury i Budownictwa w Polsce, W-wa 1991

23. Uwagi różne

REGIONALNY OŚRODEK
STUDIÓW I OCHRONY
ŚRODOWISKA KULTUROWEGO
29-113 Lublin, ul. Archidiakańska 4
W- 012565023-34000000
88 1 831 43101

24. Opracowanie karty ewidencyjnej

tekst mgr Grażyna Michalska 30.11.1998r.
..... imię, nazwisko, data, podpis

plany, rysunki mgr Józef Niedźwiedź 30.11.1998r.
..... imię, nazwisko, data, podpis

zdjęcia fotogr. mgr Grażyna Michalska 30.11.1998r.
..... imię, nazwisko, data, podpis

miejsce przechowywania negatywów ROSIOŚK Lublin.

KARTA PO WYPEŁNIENIU PODLEGA OCHRONIE NA PODSTAWIE PRZEPISÓW PRAWA AUTORSKIEGO

25. Adnotacje o inspekcjach, informacje o zmianach (daty, imiona i nazwiska wypełniających)

26. Załączniki

1. Miejscowość.....	ZAMOŚĆ	4. Obiekt (nazwa jak w karcie)	AKADEMIA ZAMOJSKA, OB. LICEUM OGOLNOKSZT. IM. JANA ZAMOYSKIEGO, CENTRUM SZKOLENIA USTAWICZNEGO	5. Zawartość wkładki (nazwa materiału uzupełniającego)	c.d. tekstu, fotografie
2. Gmina.....	ŁOCO				
3. Województwo.....	ZAMOJSKIE				

ad poz. Nr 12: Pierwotnie dziedziniec otwierał się z dwóch stron arkadami, wspartymi na filarach. Grzebień attyki został wyparty przez wprowadzenie wysokich dachów mansardowych w trakcie przebudowy, jakiej dokonano w l. 1752-65 w/g proj. lokalnych architektów - Jerzego de Kawe i Andrzeja Bema. Wtedy też powstała polichromia wyk. przez J. Siarczyńskiego. W 1784r. Akademia została skasowana i zastąpiona Liceum Królewskim. Po przeniesieniu go w 1811r. do Szczebrzeszyna, gmach został zamieniony na koszary wojskowe. Do czasu likwidacji twierdzy w 1866r. stacjonowało tu wojsko. Adaptację obiektu na koszary dokonał gen. J. Mallet-Malletski. Usunięte zostały dachy mansardowe, zamurowane arkady w dziedzińcu, jak również skuto portale i obramienia okienne. Od 2 poł. XIX w. do czasów współczesnych Akademia znowu pełni rolę placówki szkolnej, z przerwą na okres I wojny św., gdy ulokowano tu szpital wojskowy i koszary oraz pocztę, a następnie II wojny św., kiedy również urządzono koszary-policji i SS.

ad poz. Nr 13: w skrzydłach pn. i pd. - rozdzielające trakty. Wejścia rozmieszczone na osiach skrzydeł; z sieni wsch. i zach. wejścia do szerokich klatek schodowych.

Wyposażenie: Brak elementów pierwotnych.

Instalacje: elektr., c.o., wod-kan.

Wkładkę założył: mgr. Grażyna Michalska ... 30.11.1998r. ...
(imię, nazwisko, data)

Miejsce przechowywania negatywów: ... ROSIOSK Lublin

1. Zach. fragment elewacji pd.

2. Fasada zach. – portal.

3. Zachodni fragment elewacji pn.

4. Zwieńczenie naroża pn. zach.

1. Miejscowość.....**ZAMOŚĆ**
 2. Gmina.....**loco**
 3. Województwo.....**ZAMOJSKIE**

4. Obiekt (nazwa jak w karcie)
AKADEMIA ZAMOJSKA

5. Zawartość wkładki (nazwa materiału uzupełniającego)
fotografie
rzut przyziemia

1. Wnętrze – fragment parteru w obrębie skrzydła wsch.

2. Klatka schodowa wsch.

3. Wejście do piwnicy w skrzydle wsch.

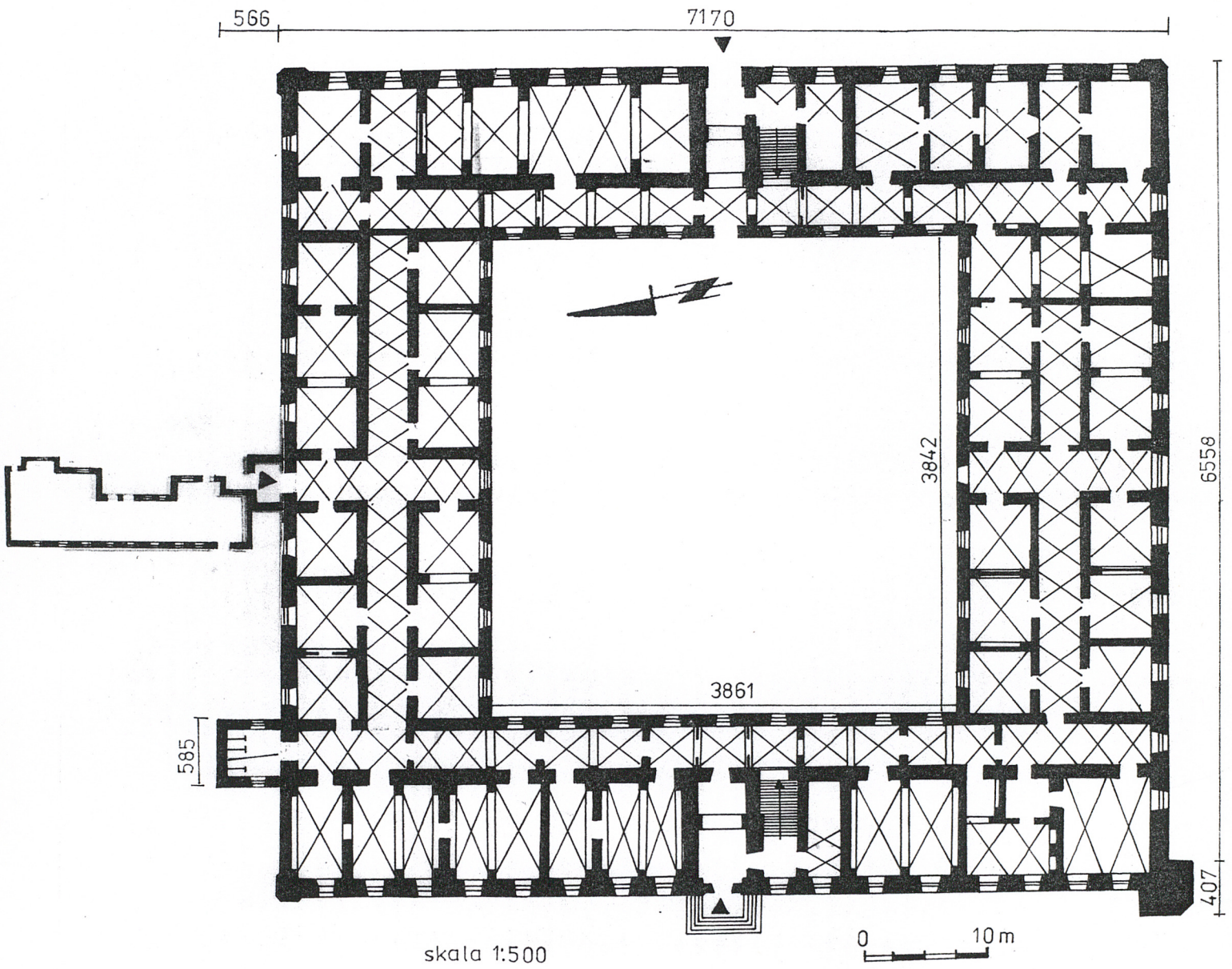

4. Piwnica pod skrzydłem wsch.

Wkładkę założył: ...**mgr Grażyna Michalska**.....**30.11.1998r.**.....
 (imię, nazwisko, data)

Miejsce przechowywania negatywów: ...**ROSIOSK Lublin**.....

ros ok 1

1. Miejscowość. ZAMOŚĆ
 loco
 2. Gmina zamojskie
 3. Województwo

4. Obiekt (nazwa jak w karcie)

AKADEMIA ZAMOJSKA

5. Zawartość wkładki (nazwa materiału uzupełniającego)

Fotografie

1. Widok naroża pd. wsch.

2. Elewacja wsch. – widok od pd. wsch.

3. Elewacja wsch. – widok od pn. wsch.

4. Naroże pn. wsch. – widok od wsch.

5. Fragment elewacji pn. – widok od wsch.
 (na pierwszym planie wtórna przybudówka)

6. Naroże pn. zach. – widok od pn. wsch.

Grażyna Michalska

30.11.1998 r

Wkładkę założył:

(imię, nazwisko, data)
 ROS i OŚK Lublin

Miejsce przechowywania negatywów:

1. Dziedziniec wewnętrzny – elewacja pd.

2. Dziedziniec wewnętrzny – naroże pd. zach.

3. Dziedziniec wewnętrzny – elewacja zach.

4. Dziedziniec wewnętrzny – naroże pd. zach.

5. Dziedziniec wewnętrzny – elewacja pn.